

Høringsvarnotat vedr. ekstern høring af bekendtgørelse og vejledning om tilskud til Natura 2000-projekter om etablering af naturlige vandstandsforhold og om tilskud til Natura 2000-projekter om rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning		
	Bemærkninger	Opfølgning
1.	Landbrug & Fødevarer	
1.1.	<p>Generelle bemærkninger:</p> <p><i>Med den nye bekendtgørelse skrives de to tidligere bekendtgørelser vedr. rydning / hegning og naturlig hydrologi sammen til en bekendtgørelse. Dette betyder, at det kan være mere vanskeligt, at få overblik over hvilke regler, der gælder for de to typer af ordninger. I den forbindelse er det positivt, at der fortsat er to forskellige vejledninger for de to ordninger.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>De to tidligere bekendtgørelser er i år skrevet sammen til én, som en del af regeringens mål om regelforenklning. I 2018 vil bekendtgørelsen kun omhandle tilskud til Natura 2000-projekter om rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning, da muligheden for tilskud til etablering af naturlig vandstandsforhold ophører.</p>
1.2.	<p><i>Landbrug & Fødevarer noterer sig, at ordningen vedr. hydrologiprojekter nedlægges efter 2017. Dette skyldes blandt andet, at naturlig hydrologi ikke læn- gere er et indsatsområde jf. 2. generation af Natura 2000-planerne.</i></p> <p><i>Blandt andet NOVANA overvågningen har vist, at genetablering af naturlig hydrologi er et godt virkemiddel i forhold til sikring og forbedring af biodiversiteten, og Landbrug & Fødevarer vil derfor henstille til, at ordningen evt. gen- åbnes på et senere tidspunkt, hvis der måtte være behov herfor i henhold til at nå målene i Natura 2000-indsatsen.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Der er ikke afsat midler i Fødevarer- og Landbrugs- og Fødevarerministeriets pakke om tilskud til Natura 2000-projekter om etablering af naturlige vandstandsforhold fra 2018 til 2020. Det vil være en politisk beslutning, hvis midlerne skal prioriteres anderledes.</p>

1.3.	<p><i>I den forbindelse er det Landbrug & Fødevarers holdning, at det skal overvejes om dele af naturindsatsen – både i og uden for Natura 2000-områderne – kan gennemføres for nationale midler, i det der ikke er tilstrækkelig finansiering at hente i landdistriktsprogrammet til at imødekomme behovet for indsats.</i></p>	<p>Ingen opfølgning.</p> <p>Beløb og fordeling af midler til naturindsats er fastsat politisk i Fødevarer- og Landbrugspakken. Det vil være en politisk beslutning, hvis midlerne skal prioriteres anderledes.</p>
1.4.	<p><i>Det bemærkes, at der i lighed med den tidligere version af bekendtgørelsen er holdt fast i brug af standardomkostninger til forberedelse til afgræsning. Indførelse af standardomkostninger medfører en lettere proces for ansøger, og Landbrug & Fødevarer bakker derfor op om brugen af standardomkostninger.</i></p> <p><i>Vi vil dog anbefale, at brugen af standardomkostninger evalueres - blandt andet med henblik på, om der i forbindelse med opsætning af hegn på naturområder i vanskelig terræn, vil være behov for en differentieret støttesats.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>LFST fastholder de nuværende standardomkostninger, da det administrativt bliver for udfordrende, at lave særregler for udvalgte områder eller ved særlige forhold, da disse forhold er svære at kategorisere og dokumentere.</p> <p>LFST evaluerer løbende standardomkostninger og forbedrer dem, hvor det findes muligt.</p>
1.5.	<p><i>I forbindelse med prioritering af ansøgningerne videreføres det pointsystem til prioritering af projekter, som blev indført i 2016. Heraffremgår det, at rydning har klart førsteprioritet. Dernæst prioriteres bestemte habitatnaturtyper.</i></p> <p><i>Prioriteringssystemet fremstår dog generelt svært at gennemskue i forhold til chancerne for at opnå tilsagn.</i></p> <p><i>Det bemærkes yderligere, at der ikke er angivet krav til, hvor stort et område der ryddes indenfor projektområdet. Derfor vil man kunne opnå mange point på blot en lille rydning.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen. Bemærkningen giver anledning til ændringer i vejledning.</p> <p>Ved prioritering af ansøgninger, tildeles der point for både projekttype, naturtype, samt andel i særlig Natura 2000 udpegning. Prioriteringen foretages derefter på baggrund af det samlede antal point.</p> <p>LFST vil uddybe beskrivelsen af prioriteringsmodellen i vejledningen.</p> <p>Der er et stort behov for rydning af tilgroede naturtypearealer. Rydninger sker typisk på meget små arealer, og der er langt fra ryddet de planlagte arealer i planperioden 2009-15. Derfor er</p>

		<p>det valgt at prioritere rydning højere end forbedelse til afgræsning.</p> <p>Er størrelsen af det areal, der ønskes ryddet, så lille, at det ikke har nogen reel effekt, vil rydningen opnå afslag efter § 8, stk. 1, nr. 9.</p>
1.6.	<p><i>Landbrug & Fødevarer finder det meget positivt, at der siden 2016 har været er afsat midler til facilitering.</i></p> <p><i>Men en standardpris på 10.000 kr. er ikke meget, hvis projektet er væsentligt større end mindstekravet. Der bør være mulighed for differentiering af tilskud til denne post, så den kan øges, hvis projekter er af et større omfang.</i></p> <p><i>Det er desuden uklart hvad der sker med et tilsagn, hvis én eller flere lodsejere springer fra projektet.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Facilitering blev indført i 2016, og på nuværende tidspunkt benytter få sig af muligheden for at søge facilitering, selvom flere er berettiget til det. Vi har derfor på nuværende tidspunkt ikke erfaring, der begrundet at ændre i standardprisen, men dette vil indgå i evalueringen af ordningen.</p> <p>For at opnå tilskud til facilitering er det en betingelse at mindst 3 lodsejere har underskrevet en erklæring om, at have arealer inden for projektområdet og at deres arealer samlet mindst er 30 ha. Denne betingelse skal være overholdt på tilsagnstidspunktet jf. § 10 samt på udbetalings-tidspunktet jf. § 18 i bekendtgørelsen.</p> <p>Hvis en eller flere forpligtelser ikke er overholdt, vil LFST foretage en konkret vurdering af alvor, omfang og varighed af overtrædelsen. Dette er beskrevet detaljeret i vejledningens kap. 25.</p>
1.7.	<p><i>Endelig finder Landbrug & Fødevarer det positivt, at det fremover er muligt at søge tilskud til kar uden pumpe.</i></p>	<p>Ingen opfølgning.</p>
1.8.	<p>Bemærkninger til de enkelte paragraffer:</p> <p><i>§ 7, stk. 5, nr. 3:</i></p> <p><i>Det bør fremgå tydeligt af udkastet, hvilke krav, der stilles til ekspertvurderingen.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Ekspertvurderingen er uddybet i vejledningens kap 6, hvor der står følgende:</p>

		<p><i>”En redegørelse fra en faglig ekspert om de vandstandsforhold, der etableres som følge af projektet, herunder et kort over de arealer, som påvirkes af de nævnte vandstandsforhold. Hvis du har en rapport fra en forundersøgelse for det pågældende areal, kan du indsende denne i stedet for en redegørelse fra en faglig ekspert”.</i></p>
1.9.	<p>§ 8, stk. 5, nr. 4:</p> <p><i>Det ser ud til, at der er en fejlagtig henvisning til § 2, stk. 2 i stedet for § 2, stk. 3.</i></p>	<p>Bemærkningen giver anledning til ændringer i bekendtgørelse.</p> <p>I § 7, stk. 5, nr. 4, (og ikke § 8) er der en fejlagtig henvisning til § 2, stk. 2. Henvisningen rettes til § 2, stk. 3 i stedet.</p>
1.10.	<p>§ 9, stk. 3:</p> <p><i>Vedr. prioritering – se generelle bemærkninger.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Se svar under punkt 1.5.</p>
1.11.	<p>§ 14, stk. 1, nr. 1 og 2:</p> <p><i>Det bør præciseres, at det kun gælder, hvor det givne EU tilskud eller tilskud fra anden offentlig myndighed er givet til præcis sammen opgave/udførelse, ligesom det bør fastslås, at tidligere udbetalte tilskud til nu ophørte projekter ikke er en hindring for at projektet kan gennemføres.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Med § 14, stk. 1, nr. 1 og 2 fastlægger LFST, at der ikke må finde ulovlig dobbeltfinansiering sted. Det betyder, at hvis der i et projekt, der ansøges om tilskud til under denne ordning, indgår en investering, der en gang tidligere har fået EU tilskud eller tilskud fra anden offentlig myndighed, kan der ikke under denne ordning gives tilskud til projektet.</p> <p>Deraf følger omvendt, at tidligere udbetalte tilskud til ophørte projekter, kun er en hindring for tilskud under denne ordning, hvis den samme investering både indgik i det tidligere projekt og i det projekt, der nu søges om tilskud til.</p>

1.12.	<p><i>§ 14, stk. 2, nr. 2 og 3:</i></p> <p><i>Det bør fastslås, at tidligere udbetalte tilskud til nu ophørte projekter ikke er en hindring for at projektet kan gennemføres.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Med § 14, stk. 2, nr. 2 og 3 fastlægger LFST, at der ikke må finde ulovlig dobbeltfinansiering sted. Det betyder, at hvis der i et projekt, der ansøges om tilskud til under denne ordning, indgår en investering, der en gang tidligere har fået EU tilskud eller tilskud fra anden offentlig myndighed, kan der ikke under denne ordning gives tilskud til projektet.</p> <p>Deraf følger omvendt, at tidligere udbetalte tilskud til ophørte projekter, kun er en hindring for tilskud under denne ordning, hvis den samme investering både indgik i det tidligere projekt og i det projekt, der nu søges om tilskud til.</p>
1.13.	<p><i>§ 23, stk. 1:</i></p> <p><i>Det er positivt, at der indføres gradueret nedsættelse som følge af for sent afsluttet projekt/for sen anmodning af udbetaling.</i></p>	<p>Ingen opfølgning.</p>
1.14.	<p><i>§ 23, stk. 2:</i></p> <p><i>Dog er 20 kalenderdage en kort frist for helt at give bortfald aftilsagnet. Denne frist bør forlænges.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Fristen er hentet med udgangspunkt i fristen for fællesskema. Fristen på 20 kalenderdage er desuden fælles på lignende projektilskudsordninger.</p>
1.15.	<p>Mulighed for tilskud til behandlingsboks i forbindelse med fangfold:</p> <p><i>Leverikter er et stigende problem for dyr, der afgræsser våde arealer. På denne baggrund vil Landbrug & Fødevarer foreslå, at der fremover i forbindelse med forberedelse til afgræsning også gives tilskud til etablering af en behandlingsboks til håndtering af oral behandling for leverikter m.v.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Forslaget vil kræve et udviklingsarbejde og LFST tager derfor ønsket med til det videre arbejde med ordningen til 2018.</p>

	<p><i>Udfordringen med især leverikter er stigende og det har vist en hæmmende effekt på vækst, reproduktion og mælkeydelse hos kvæg. Fårene er generelt mere følsomme end kvæg og heste og det samme er ungdyrene hos kvæg.</i></p> <p><i>En behandlingsboks er nødvendig for at lette behandling af de afgræssende dyr mod især leverikter, men også andre parasitter, som der er størst risiko for smitte med i fugtige naturområder.</i></p> <p><i>De mest skånsomme medikamenter mod naturen er bl.a. Fasinex eller Tribex og de skal gives oralt, hvilket forudsætter at dyrene bliver nødt til at være fikseret i behandlingsboks, for ikke at skade behandleren. Fordelen ved disse midler er, at de slår både laver og voksne ihjel og er hurtigt nedbrugt igen og har dermed ikke en følge virkning i naturområdet.</i></p> <p><i>Hvis der ikke findes en behandlingsboks, så bruges ofte andre medikamenter som Closamectin, Valbazen eller Biomectin, som kan gives på ryggen. Især Benzimidazolerne har en nedbrydningstid på op til 8 uger, hvor de afgives sammen med gødningen og dermed kan medføre hæmmende virkning på laver og insekter, der lever i gødningen og således have en uheldig virkning på naturarealet. Disse medikamenter giver også en hurtig ormemiddelresistens.</i></p> <p><i>Der er generelt en lille viden om behandling af især leverikter og dette kan give udfordringer i forbindelse med følgevirkninger i naturområderne og i forhold til resistens. Ved at kunne søge støtte til en behandlingsboks vil der opnås en større sikkerhed for uønskede konsekvenser og større attraktivitet til at afgræsse et område, når det er gjort sikkert og let tilgængelig at kunne håndtere det enkelte dyr ude i felten.</i></p>	
<p>2.</p>	<p>Agri Nord</p>	
<p>2.1.</p>	<p>Generelle bemærkninger:</p> <p><i>Den bebudede ændring af pointsystemet med minimumspoint på 32 point og tre pointmuligheder under "Andel afsærlig Natura 2000-udpegning" vil ikke have den store betydning, hverken fra eller til. Tilføjelsen af vandkar uden pumpe på listen over mulige investeringer hilser vi velkommen.</i></p>	<p>Ingen opfølgning.</p>

2.2.	<p>Prioriteringssystem og afsatte midler:</p> <p><i>Afsatte midler</i> Der er afsat 20 millioner til 2017-runden. Det er et mindre beløb end i 2016, uanset at puljen blev forhøjet fra 28,1 millioner til 38,1 millioner, svarende til det beløb, der blev søgt for, således at alle kvalificerede ansøgninger blev imødekommet.</p> <p><i>På ny kan vi konstatere, at interessen for ordningen er stigende over årene, og det må forventes, at interessen i år vil blive lige så stor som sidste år. Med færre midler til rådighed vil prioriteringskriterierne derfor have stor betydning for hvilke projekter, der kan få tilsagn. Vi kan selvfølgelig håbe på, at der igen findes ekstra midler til at imødekomme så mange ansøgninger som muligt.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>De afsatte midler er fastsat politisk i Fødevarer- og Landbrugspakken. Det vil være en politisk beslutning, hvis der skal prioriteres anderledes.</p>
2.3.	<p>Prioriteringssystem og afsatte midler:</p> <p><i>Prioriteringssystem</i> Prioriteringssystemet tildeler rydning 50 points, så rydning er dermed den højeste udslagsgivende faktor for at få tilsagn. Forberedelse til afgræsning giver kun 25 points.</p> <p><i>Der er ikke faglige argumenter for at prioritere rydning højere end forberedelse til afgræsning. En grundlæggende læresætning i naturpleje er "Brandmandens Lov", der siger, at det mest værdifulde skal reddes først. Meget tilgroede arealer vil ofte have en lavere naturværdi end de arealer, hvor afgræsning er blevet opgivet, men hvor arealet endnu ikke er tilgroet.</i></p> <p><i>Med henblik på at forbedre og sikre gunstig bevaringsstatus for alle naturtyper mener vi, at rydning og hegning bør sidestilles pointmæssigt.</i></p>	<p>Se svar under punkt 1.5.</p>
2.4.	<p>Prioriteringer af tre naturtyper:</p> <p><i>Der prioriteres kun tre naturtyper i ordningen. Det er rijkær, kildevæld og overdrev i nævnte rækkefølge. Øvrige naturtyper udløser ingen point.</i></p> <p><i>Der følger ingen forklaring med denne prioritering og der er heller ingen naturlig forståelse hos ansøgere for hvorfor disse naturtyper er vigtigere end de øvrige habitatnaturtyper.</i></p> <p><i>Pointsystemet betyder, at græsningsprojekter af eksempel strandenge og forskellige hedetyper, hvor der ikke skal ryddes, bliver lagt nederst i prioriteringen.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen. Bemærkningen giver anledning til ændringer i vejledning.</p> <p>Tilskudsordningen skal understøtte gennemførelsen af Natura 2000-planerne 2016-21, og bygger på den kortlægning, som også dannede grundlag for de pågældende planer. For bedst muligt at efterleve direktivforpligtelsen, er det besluttet, at</p>

	<p><i>Vil foreslå at ekstra point blev givet ligeligt til alle habitatnaturtyper jf. brandmandens lov om at beskytte den natur (habitatnaturen) først. Det ville fremme forståelsen for prioriteringen af midlerne til naturpleje.</i></p>	<p>have særlig fokus på de små, artsrige og særligt truede naturtyper overdrev, rigkær og kildevæld. Pointsystemet skal understøtte den prioritering, og hvor rigkærene begrundet i hurtigt tilgroning er de mest udsatte.</p> <p>Når der prioriteres, vil der altid være projekter, der ender nederst i prioriteringen.</p> <p>LFST vil uddybe beskrivelsen af prioriteringsmodellen i vejledningen.</p>
<p>2.5.</p>	<p>Prioritering af store projekter:</p> <p><i>Hidtil har puljen været så stor eller blevet forhøjet, at den har kunnet imødekomme alle kvalificerede projekter. Med en mindre pulje og strengere kvalifikationskriterier, kan arealstørrelsen af projekterne også i højere grad komme i spil.</i></p> <p><i>Der er store fordele og naturmæssige gevinster ved større projekter, men vi vil også gerne gøre opmærksom på, at det giver fordele for bestemte grupper af ansøgere, hvis der er for meget fokus på store projekter. Ansøgerne i de største projekter er offentlige myndigheder og institutioner, som i øvrigt kan have bevillinger eller skattefordele i ryggen til formålet. Denne type ansøgere vil stå meget bedre end private lodsejere. Således kan de private lodsejere blive fortrængt, og dermed mister man deres engagement i at deltage i den lokale naturpleje.</i></p> <p><i>Vi mener, at private lodsejeres ansøgninger tværtimod burde prioriteres frem for offentlige og fondes. I de nye ordning er der ikke taget tilstrækkeligt hensyn til, at udbredelsen af naturplejen baseret på lokalt engagement er en vigtig grund til at yde støtten.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Ved prioritering af projekter prioriteres der ikke efter arealstørrelse, men bl.a. efter andel af areal i særlig Natura 2000 udpegning. Kun ved pointlighed ml. to eller flere projektområder, vil større projektområder blive prioriteret over mindre projektområder.</p>
<p>2.6.</p>	<p>Højere andel af særligt udpeget N2000:</p> <p><i>Det kan synes naturmæssigt relevant at prioritere en høj andel af særligt udpeget N2000, da udpegningen ofte dækker over den bedste natur i N2000-områderne. Men ved udformningen af projekter i praksis oplever vi i flere tilfælde, at afgrænsning indenfor særligt udpeget N2000 kan være betinget af muligheden for at knytte tilstødende arealer til projektet. Dette er især aktuelt, hvis der er</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>I vejledningens kap 10, står følgende vedr. projektområde:</p>

	<p><i>vanskelig adgang til naturarealerne, eller hvis udpegningerne afsærligt N2000 ligger i smalle bånd, hvor projekterne kan blive for små til at give mening, selv for private lodsejere.</i></p> <p><i>Dette problem kunne i nogle tilfælde løses hvis det var muligt at definere et projektområde, som flere mindre områder, der hører sammen, beliggende indenfor en kort afstand af hinanden.</i></p>	<p><i>”Et projekt kan have et eller flere projektområder. Et projektområde er et sammenhængende areal der hegnes med ydre hegn. Den ydre hegnslinje skal i forbindelse med ansøgning indtegnes i IMK, og på baggrund af denne indtegnning prioriteres projektområderne.</i></p> <p><i>Din ansøgning om tilsagn om tilskud kan indeholde flere projektområder. Hvert enkelt projektområde skal opfylde krav til beliggenhed og vil blive prioriteret efter tabel 2.</i></p> <p><i>For at det enkelte projektområde kan være tilskudsberettiget, skal minimum 50 pct. af projektområdet ligge inden for de særligt udpegede Natura 2000-arealer til rydning eller pleje”.</i></p>
2.7.	<p>Faste priser på hegn, vand, strøm og fangefolde:</p> <p><i>Systemet er indrettet, så man fremover kan undgå indhentning af tilbud, hvorved der spares ressourcer til ansøgning og udbetalingsanmodning. Men vi ser også en række problemer med fastlagte priser, samtidig med der ikke er defineret minimumskrav til kvaliteten af investeringerne.</i></p> <p><i>Før 2016 har vi indhentet tilbud på hegn og udstyr til forberedelse til afgrænsning gennem i alt omkring 200 ansøgninger fordelt på 5 år. På en del af disse har vi kunnet lave noget statistik på hegnspriserne. De billigste hegnspriser på 1-2 trådet hegn har ligget på gennemsnitligt 20,3 kr./m +/- 5,4 kr./m (baseret på 132 ansøgninger). Dette ligger tæt på, men lidt over den foreslåede pris på 19 kr./m. Der er herudover en vis spredning i priserne.</i></p> <p><i>På 3 og 4 trådet og nethegn ligger middelpriisen på 36,7 kr./m +/- 17,3 kr./m (baseret på 27 ansøgninger). Dette ligger noget højere end de foreslåede 28 kr./m.</i></p> <p><i>NaturErhvervstyrelsen har givetvis lignende beregninger bag de foreslåede priser. Det vil være interessant at se disse, samt hvor spredningen er i priser.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Vedr. kvaliteten af investeringerne: Der er krav til investeringerne, fx skal hegnspæle være af træ, men vi har valgt ikke at lave mange krav til investeringerne, blot præcisere det, da det skal være ansøgers valg. Ønsker ansøger at lave bedre og mere holdbare hegn, som kræver mindre vedligeholdelse, er ansøger velkommen til det. I forhold til ordningen er det kun et krav, at investeringerne bliver opretholdt i opretholdelsesperioden.</p>

	<p><i>Ud fra vores erfaring er de mest interessante naturområder ofte de dyreste at hegne. Det, der fordyrer hegn og sætning af disse, er antallet af pæle og om de kan sættes med maskine eller skal sættes med håndkraft. Dvs. meget fugtige arealer eller meget kuperede arealer er ekstra dyre at hegne.</i></p> <p><i>Med faste priser vil nogen selvfølgelig få høj betaling for deres hegn og andre blive underbetalt. Det er en følge af den ensartede behandling. Det skal dog nøje overvejes, om man kan undvære den individuelle behandling.</i></p> <p><i>Problemet er, at der hvor hegnet er ekstra dyrt, er udgifterne til vedligeholdet, tilsynet med dyrene, indbinding og udbinding også ekstra dyrt, grundet vanskeligt terræn eller tilgængelighed. Incitamentet for at iværksætte naturpleje vil på denne type arealer være en stor udfordring, hvis hverken hegntilskud eller plejetilskud tager hensyn til dette.</i></p> <p><i>Den første konkrete udfordring, en tilsagnshaver møder på denne type arealer, er, at de entreprenører der tilbyder opgaven, skal have ekstra betaling, fordi tilskuddet ikke dækker, og derfor skal tilsagnshaver måske rundt og spørge efter priser hos flere for at få så lav en pris som muligt. Her flyttes bøvlet med indhentning af tilbud således bare til fasen ved udførelsen af projektet.</i></p> <p><i>Hvis det ønskes at prisfastsætte investeringerne, bør priserne kompensere fuldt ud på de vanskelige naturarealer. Overkompensering kunne imødekommes ved kun at udbetale tilskud til de reelle udgifter.</i></p>	<p>Vedr. standardomkostninger: Standardomkostninger blev indført på denne ordning i 2016 med det formål, at forenkle ansøgningsprocessen og give kortere sagsbehandlingstider.</p> <p>Det er et krav, at det er et funktionelt uafhængigt organ med den rigtige ekspertise, som foretager eller verificerer beregningerne.</p> <p>Standardomkostningerne er beregnet af Ernst og Young, som har taget udgangspunkt i tilfældigt udvalgte afsluttede sager fra 2013 og 2014.</p> <p>Se endvidere svar under punkt 1.4.</p>
2.8.	<p>Minimumskrav til kvaliteterne af hegn og udstyr:</p> <p><i>Til vores ansøgninger har vi udarbejdet et udbudsmateriale vedr. materialestandarder og standarder for udførelsen af arbejdet. Hovedformålet er at sikre en maksimal levetid på hegnet, altså udover de påkrævede 5 år, og at sikre at materialerne og hegnsopsætningen ikke skader naturområderne.</i></p> <p><i>Vi har specificeret kvaliteten af træet, antal af de forskellige typer af pæle (antal hjørnepæle, mellempæle, dimensioner, diameter, halvskårne, kvartskårne, neddræningsdybde, mm). Tilsvarende for træden, hvilken kvalitet og tykkelse, hvilke typer af klokker. For led, vand, strøm og fangfolde er der tilsvarende specifikationer. Det hele med henblik på at afgræsningen skal fungere uden bøvl med hegn og installationer, og derved sikre en længerevarende afgræsning af arealet.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Vedr. krav til kvaliteterne af hegn og udstyr: Se svar under punkt 2.7.</p> <p>Vedr. antal fangefolde: Svaret henviser til en konkret ansøgning, og vil derfor ikke blive besvaret i dette notat.</p> <p>Vedr. evaluering af de opsatte hegns levetid: Det kan indgå som en mulig parameter ved en evaluering af ordningen.</p>

	<p>Når der intet står om kvaliteterne er der stor risiko for at pengene bruges på billige hegn med kort levetid, og at der så skal ske fornyet forberedelse til afgræsning indenfor en kortere årrække. Dette finder vi er spild af penge. I yderste konsekvens kan man forestille sig, at ordningen udnyttes til at lave hjemmelavede hegn af meget billige materialer, og at der kan fås en kontant gevinst ved ordningen til tilsagnshaver. Dette finder vi særdeles u hensigtsmæssigt og i strid med ordningens formål.</p> <p>Vedr. kriterier for antal af fangfolde, så angiver vejledningen at der til områder under 10 ha kun kan gives til en fangfold. Imidlertid er åbenbart også praksis at der i det hele taget kun gives en fangfold per projektområde, vi har i hvert fald fået afslag med denne begrundelse på den ene af to fangfolde til et projektområde over 20 ha. Denne praksis fremgår ikke af hverken bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Vi foreslår at der i evalueringen af ordningen undersøges hvor længe de bevilgede hegn holder, da dette vil være en mulig årsag til evt. tilbagegang af arealernes naturtilstand.</p>	
2.9.	<p>Facilitering til afgræsning:</p> <p>Det er positivt med et supplement til at hjælpe et større projekt i gang med realiseringen fx ved udformning af et græsningsselskab, men for at kunne lave projekter, der indbefatter flere lodsejere, dyreholdere m.m. så kræves der altid en del forarbejde, som der fortsat ikke er støtte til. Projekter med flere lodsejere vil derfor fortsat være svære at sætte i gang.</p> <p>Der kræves min. 3 lodsejere for at kunne søge om faciliteringstilskud, men tilskuddet er fast uanset antal lodsejere udover de 3. Ved flere lodsejere vil arbejdet med græsningsselskaber eller lignende være større. Det er derfor ikke sikkert at de 10.000,- vil strække til hele arbejdet.</p> <p>Det vil herudover være hensigtsmæssigt at få præciseret konsekvenserne for faciliteringstilskuddet og det øvrige projekt, hvis en eller flere lodsejerne på et tidspunkt i starten af projektets realisering fortryder og ønsker at træde ud af projektet. Det kan være den rigtige beslutning at frafalde dele af projektet, og det skal anerkendes, at faciliteringen også omfatter tilpasning af projektet.</p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p> <p>Se svar under punkt 1.6.</p>
2.10.	<p>Rydning:</p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p>

	<p><i>Med udkastet er der lagt op til en kraftig prioritering af rydning af vedplanter. Vi ønsker derfor at knytte nogle yderligere kommentarer, der også er gældende for de hidtidige ordninger.</i></p> <p><i>Vi vurderer, at tilsagn til rydning er den mest risikofyldte delordningen i bekendtgørelsen. Dette knytter sig til, at arealet efter rydning bliver omfattet af rydningspligten, men ikke mindst at arealet skal holdes ryddet i projektperioden, sådan at der det sidste halve år af opretholdelsesperioden ikke må være opvækst af vedplanter ældre end et år.</i></p> <p><i>Tilskuddet til rydningen går kun på en engangsrydning, så ved behov for vedligeholdende rydning senere i opretholdelsesperioden, er det for egen regning - uanset at arealet opfylder betingelserne for at være undtaget for rydningspligt fx grundet stejlt eller vådt terræn. Hvis det ikke lykkes at undgå gengroning, kan denne type projekter indebære store ekstraudgifter uden tilskud.</i></p> <p><i>Et andet problem er at det kan være vanskeligt at fortolke bestemmelser om rydningspligt. Hvornår træder undtagelserne i kraft? Hvor vådt skal det være, eksempelvis? Hvilke typer af maskiner betragtes som almindelige? Er det en traktor?</i></p> <p><i>I udkastets tekst henvises kun indirekte til driftsloven og jordressourcebekendtgørelsen. Det giver anledning til tvivl om fortolkningen. Er det driftsloven og jordressourcebekendtgørelsen, der henvises og den dertilhørende vejledning. Eller er det variant af rydningspligten, som kun gælder i denne bekendtgørelse?</i></p> <p><i>Det vil være nyttigt at få svarene på disse spørgsmål præciseret.</i></p>	<p>I vejledningens kap 9, står bl.a. følgende vedr. rydning og arealer omfattet af driftsloven:</p> <p><i>"De arealer, der indgår i området, skal være tilgroet med træer eller buske ved ikrafttræden af lov om drift af landbrugsjorder den 1. september 2004 (driftsloven), eller ved ansøgningsperiodens udløb have en hældning på mere end 20 pct. eller en beskaffenhed, som gør det umuligt at rydde med almindelige landbrugsmaskiner. Læs mere om driftslovens rydningspligt på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside: Rydningspligt.</i></p> <p><i>Arealer hvorpå der er gennemført et projekt med rydning, bliver efter rydningen omfattet af rydningspligten, jf. driftsloven. Tilsagnshaver bliver altså forpligtet til at holde arealet lysåbent efter rydningen. Dette gælder dog ikke arealer, som grundet hældning eller tilstand er undtaget fra driftsloven".</i></p> <p>Der henvises i bekendtgørelse og vejledning kun til driftsloven.</p> <p>Vedr. fortolkning af reglerne om rydningspligt: Det ligger uden for denne ordning at beskrive eller redegøre for regler eller fortolkninger heraf i forhold til anden lovgivning, herunder driftsloven. Information om driftslovens rydningspligt kan findes på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside: Rydningspligt.</p>
2.11.	<p>Brug af tast-selv til ansøgning, ændringer og udbetaling:</p> <p><i>Der var sidste år mange problemer med at håndtere ansøgningen om tilskuddet i Tast-selv. Flere steder måtte der vedhæftes blanke dokumenter, for at skemaet kunne acceptere ansøgningen, og der var også andre problemer undervejs.</i></p>	<p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelse eller vejledning.</p>

<p><i>I øjeblikket ansøges der om projektændringer og udbetalinger, og der er stadig problemer med skemaet i tast-selv.</i></p> <p><i>Det væsentligste problem er, at når der ændres i indtegningen i kortet, bliver alle oprindeligt indtastede oplysninger om projektområdet slettet i skemaet. Dette problem opleves både i ansøgningsprocessen, ved efterfølgende korrespondance og indsendelse af supplerende oplysninger og ved senere ansøgninger om ændringer i ansøgningen. Det er ikke kun felterne med antal meter der bliver tomme, det er alle valgte elementer til området, der forsvinder. Der kommer ingen advarsel herom fra systemet, så ansøgningen må tjekkes mange gange, for at man kan være sikker på, at den indeholder det hele. Dette problem har vi ikke tidligere oplevet i andre skemaer i tast-selv.</i></p> <p><i>Udover at dette medfører stor risiko for fejl og mangler i ansøgningen, så medfører det også et uforholdsmæssigt stort tidsforbrug ved at indtaste ansøgningen og lave rettelser heri. Denne udgift påføres ansøger, og det er således blevet mere indviklet og dyrere at ansøge om dette tilskud.</i></p> <p><i>Endelig skal det også påpeges, at funktionen til at udskrive ansøgningen eller gemme den som en pdf, ikke virker ordentligt. Man får ikke hele ansøgningen med. Der mangler både hele sider, samt områder i højre side afsiden, hvor felter i skemaet er ekstra brede.</i></p> <p><i>Vi ønsker derfor, at der laves udbedringer i afskemaet i Tast-Selv, således at fx kun felter med antal meter nulstilles, hvis det er kortet, der er forudsætningen for tallene ændres. De elementer, der ikke bruger kortet som forudsætning, bør ikke berøres af en kortændring, og ingen af ansøgnings elementer bør blive slettet helt fra skemaet blot pga. en ændring i kortet.</i></p>	<p>LFST evaluerer og forbedrer løbende Tast-selv.</p> <p>LFST har i 2017-opsætningen af Tast-selv taget højde for problemet med at oplysninger nulstilles i skemaet, hvis der foretages ændringer i fx indtegningen i kortet. Dette problem vil derfor ikke forekomme i 2017.</p> <p>I forbindelse med dannelse af en PDF, er ordningen for 2016 blevet testet og der blev ikke fundet fejl. Hvis fejlen opleves på ny, bedes ansøger foretage en fejlmelding via tast-selv og LFST kan derefter følge op på fejlen.</p>
---	--